

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárás Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 kor., fél évre 4 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felölős szerkesztő: **Dr. CZIFRAK JÁNOS.**

Főmunkatárs: **STERN HUGO.**

Kiadó:

A Vendékedői Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztéségi közlemények a lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 60 fillér.
A sor duplán számít, ha benne aláhúzott szó van.

Nyitlér sora 80 fillér.

Jobban.

Írta: gróf Teleki Sándorné.

Most több esztendőre tekinthetünk vissza s így elmondhatjuk, hogy tapasztalatokban gazdagodtunk. Mivel azonban szeretném azt, hogy a tapasztalat nyomában az okulás sarjadzék, beszéljünk kérem a hadbavonultak államsegélyéről és az itthon gyógyulókról.

Az államsegélyről azért, mert igazán nincs jól megcsinálva. Tenger pénz megy oda, ahová nem kellene és kevésnél igazán kevesebb oda, ahova életmentés lenne, ha eljutna.

Tudtommal gróf Károlyi Lászlóné dolgozott ki egy tervezetet, melyet ha végrehajtanának, egyrészt sokkal gazdaságosabb lenne az államkincstárra, másrészt azok kapnák a segítséget — csakis azok — akik azt megérdemlik.

Előfordul például az az eset, hogy egy asszonynak felére szállítják a napi segélyt azzal az indoklással, hogy „menjen földmunkára”, de mint egy helyről kérdőzködésem kapcsán maga a jegyző írja: „Ezen a vidéken most földmunka nem lévén, az asszony tényleg nehezen élhet meg abból a napi 51 fillérből, amit még nem vonta meg tőle.” És hány asszony nem mehet munkára, mert beteg s mégis elveszik a szájából a falat lehetőségét. A legtöbb esetben nincs ebben semmi zánit-szándék, még kevésbé rosszakarat, de a rendszer rossz: tintaszagu.

Fent a mindennapi ételtől távoleső aktamolyok szövevénye. Lent a falukban, a tanyákon az egyes „közlegek” hanyagsága vagy hiúsága, pénzvágya, rosszul értelmezett szolgálatkészsége (mert azt hiszi, hogy a legszegényebbtől elvonja a garast,

ezzel fellebbevalóinál biztosít magának dícséretet, kiténtetést, előmenetelt). Sürgősen revizió alá kellene tehát venni az államsegély cikkeleyeit. S hogy egyebet ne említsék, pontosan benn kellene lenni minden egyes könyvben, hogy hány családtag és mennyivel tarthat igényt a segélyre. E nélkül ugyanis nagyon nehéz a szegény asszonyok panaszát elfogadni, hiszen ki tudja, hogy tényleg hány és minő koru gyermeke van? Mondhat bármennyit, a könyveske egyről sem tesz említést, tehát hivatalosan a jegyző akár ne is vegyen rólok tudomást. (Mint ahogy tényleg sokszor nem is veszi.) Azt is bejegyezhetnék a könyvecskébe, ha valamely családtag krónikus betegségben szenved, mint például bánaság, vakság, hülyeség vagy állandóan ágyhoz kötött kórság stb, mert világos, hogy az ilyen családban nagyobb szükség van a segítségre, mint ott, ahol mindenki egészséges.

Második pont: az itthoni sebesültekkel szemben tapasztalt bánásmód. Nem könnyű kérdés, mert ahány kórház, annyi árnyalata jónak, rosszának. Átlagban mégis azt mondhatjuk, hogy itthon tűrhető dolgunk van. Sok eseiben talán nagyon is jó. Mert más a fekvő sebesült és más az utcán sétáló sebesült. Amíg súlyos baja van, addig természetesen minden gond. ápolás, kényeztetés helyén való. Sok száz olyan esetről lehetne beszélni, ahol csak és kizárólag az önkéntes ápolónő gyöngédségének, aprólkos gondoskodásának köszönheti az illető hős, hogy a másvilágról visszaesalogották. Ám amely napon a sebesült „kimenőt” kaphat, azon a napon megszűnik a kényeztetés létjogosultsága és helyébe igazságszeretetnek, de szigorú igazságszeretetnek kellene megnyilvánulni. Fájdalom, nem mindig így történik, még pedig azért nem,

mert alig akad egy hölgy száz közül, aki a katonával szemben „szentimentális” ne lenne.

Ez a céltalan érzékenység pedig végérményben sokkal több kárt tesz, mint hasznot. A „szentimentális” örangyal-hölgyek ugyanis elfelejtik, hogy ezek a katonák rövidesen vagy a lövészárkba mennek vissza, vagy a rendes, csendes paraszti kispolgári nyomorúsággal, nélkülözésekkel teli életsorba. Ha tehát itt utolsó napig ahhoz szoktatták őket, hogy kávéházba csalogassák, hol jól ápolat kis kerecskék kenik számukra a vajkenyeret, s hozzák a jó rumos és agyoncukrozott teát, nem is beszélve a szivar és cigarettá mennyiségéről, amellyel őket elhalmozák, nos, lehet-e csodálni, ha amikor az a katona falujába vagy olesó. egészségtelen kis otthonába annyi meg annyi hónapi kórházi henység után visszatér, semmivel sem elégszik már meg abból, ami őt otthon várja.

A lelki egyensúlyt megőrizni, nagy Istenáldás, hát még ha arról van szó, hogy valaki a lelki egyensúlyát visszanyerje? Háború előtt biztosan sok száz meg százezer ember ösztönszerűleg eltálatá a bölcseségek legnagyobb bölcsességét, egyszerűen azért, mert sohasem gondolkozott felőle. Meg volt teremve a keret amibe sorsa behelyezte, s ezzel az ő ügye a következő 70—80 esztendőre el a vita intézde. De ezek a szerencsétlen hősök, akik egyrészt soha el nem képzelhető sivar nélkülözéseken, másrészt soha meg nem áldomott duskálkodásokon mentek keresztül, akik annyi meg annyi hónapon át mindig azt tették, a míg addig főbenjáró bűnnek tudtak. S mentől alaposabban tették, annál biztosabban került a csillógó kiüntetés a mellükre.

Aztán következett a kórház, — sok fájdalommal, még több unalommal, — leg-

TARCA.

Ur ír, ur ír.

Kedves kis fiam, ma voltál először az iskolában, előíradtál, gyalog jöttél-mentél s most már megbékéltél alszol, mialatt ezt a levelet te hozzád írom. Még sokáig fogsz az esős őszi és hideg, sötét téli reggeleken, fontoskodó pöttyөгéssel az I. elemibe elindulni, sok szomorúsággal lesz, amíg el tudná olvasni. De meg nem is adom oda neked. Elzárom és ha már nagyobb leszel, ha mosolyogni fogsz tudni, de szivedben még mindig égni fog mai megaláztatásaid emléke, egyszer majd odaadom, kicsi fiam. Azzal a levéllel együtt, amelyet még régebben a miniszternek írtam, egyet meg a házírunk, de azokat se küldöttem el. Mind odaadom neked, hogy ne haragudj szegény apádra, aki

most csak némán, tettetett szigorúsággal tud reád nézni, kiált, vagy elfordul, ha elhuzod a szádát s a könyvesp nemcsak a te szemedből szalad le, néha, kicsi fiam.

Már ma, az első napon is szomoruan jöttél az iskolából, mert a viaszovászonláskád, amelyet még a boltban olyan örömmel csatoltál a hátadra, csak silány »utánzat«. Ezt egy igaz börtáskás fiu mondta neked és te otthon már csendesen felfeltoltad a táskádat és szomoruan kapartad ki belőle a könyveidet. Fiaccám, ha emlékszel, ez a táska, ez az utánzat 30 korona volt, bőrből nem is tudom, mibe került volna. Viszont te holnap már tudni fogod, hogy a ruhád is, a felöltőd is, a cipőd is ilyen silány holmi, ilyen utánzat a börtáskás fiuk ruhája mellett. Én is haragszom arra a pappendekli táskára, én is szerettem volna, ha a női bélésből csinált felöltődöt büszkén hordod a fiuk között, gyűjtöttem is rá, az anyáddal egy gond voltunk,

mellekesen is kerestem, dolgozom éjt-napot, nem futotta. A felöltőd fiaccám 200 korona volt, a ruhád 150 korona, a cipőd pedig zsinór nélkül 80 korona.

Nem futotta. Én már völegény voltam és akkor nagyon szépen jártam, finoman, igazán urasan és a szabónál, szuszternél havi 20 koronáért részletre dolgoztattam. Csak meg ne ázzál édes fiam, a hó el ne olvadjon rajtad, mert akkor szetmegy a ruhád és honnan veszünk másikat?

Ne rongáld, a padon ne igen csuszálj, gyorsan ülj le és maradj vesztig mert ha kiköpik, elhasad, valahol kizsakad, rongyot felvarrni rá már csak a magam bőréből tudok hasítani, a ruhámból nem adhatok. De ha egyszer mindez elmulik, megönsz, okos férfi leszel, sok pénzt fogsz keresni, egyszer összeülünk, elborozgatunk és elmondom neked, milyen kék matrözruhás kám volt nekem az I. elemibe, sárgaréz horgonyokkal,

Tisztelettel kérjük az előfizetés szives megújítását.

több semmittevésével és újra az élet, a szabadság, a kopogós lépkedések, a bokréta sapkák, szép kis leánykák kápráztatására! Aztán a honvágy. A félig átél, félig elképzelt emlékek rajzása, a mese és a valóság összekeveredése, az élményektől kifáradt, felgyújtott, újonnan átförmélő agyakban, mind megannyi tényező, amely a mindennapi életbe visszatérő katonát hinár felé húzogatja. Am e válságos időszakban nem kényeztetésre, de jó tanácsra, gondoskodásra, megértésre, emberséges segítségre van hőseinknek szükségük. Nem kávéházakra, de kulturintézményekre, ahol az analabétákat betüre szoktatják, ahol aggályait eloszlassák, ahol bizalommal folyomódhatik felvilágosításért. Ahol gyöngéd tapintattal mutatják meg neki az utat, — az új utat! — hiszen a régít befújta a hó, — elmosta az eső, — cseréssé égette bajtársnak, ellenségnek a vére.

Az új utat, amelyen sok esetben romokhoz, elpusztult birtokhoz, feldult családi éléhez tér vissza...

Igen tisztelt hölgyeim! Ma már a katona szempontjából olyan mindegy az, hogy adtok e ti neki kávé, kalácsot ingyen, vagy nem adtok! mert neki csak egy vágya van, egy szóra hajlik a gy, zive, esze, emlékezete, minden porcikája és ez a szó az, hogy haza, — haza, haza... falujába, — füstös kis kunyhójába, avagy külvárosi büzös kis hátsó lakásába... Csak haza, haza, haza!... Am nektek szép és anyagi joggal megdólt hölgyeim és nekünk, Magyarország népességének, nem mindegy az, hogy az a katona hogyan tér vissza tűzhelyhez, munkájához!

Azt mondják nekünk azok, akiknek a bölcsessége olyan nagy, hogy a világháborúnak a miértjébe is értelmet, tartalmat tudnak felfedezni, azt mondják, hogy a jövő nemzedék érdekében történik mindez, ami most történik... Nos, — ha ez így van, — így ne csak az a törvénytelen gyilkolás, gyujtogatás és rombolás és nyomorítás történik a jövő nemzedék érdekében, hanem a mi munkánk is, magyar asszonyok! A mi munkánk pedig legyen az, hogy vállaljunk a szolidaritást a világ összes asszonyaival, s befolyásunkkal, irtalmasságunkkal, türelmünkkel és józanságunkkal hassunk oda, hogy az a harcos, aki hazatér családjához, aki hazatér az eke szarvára-

hoz, a kaptafa mellé, a gépéhez, a gyárba, ne mint zsarnok vagy hóhér, vagy képromboló vagy mint kérérlhetetlen szigorúságú bíró térjen vissza asszonyához, de mint ahogy eljött onnan 12 hónappal ezelőtt, mint szorgalmas békeszerető s békés társadalmi életet ápoló igaz ember.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és arvai javára!

Hadszegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

A nő a háboruban.

A világháború új erőket vetett a felszínre, kivágta régi környezetükből a békés idők értékeit termelő energiáit. A férfiak millióira, akik műhelyekben, irodákban, gyárakban, üzletekben végezték eddig a napi munka robotját, reáhuza a maga szürke uniformisát s ragadta őket magával a maga új céljai felé. De az üresen maradt íróasztalok, munkapadok, üzleti pultok, a gazdátlanul maradt jegyzőtöblyék a villamosokon új gazda után kiabáltak. Az élet nem tūri az üresen álló munkahelyeket. S a hadvonalon férfi helyén, amint a tábóri szürkék mind nagyobb tömegekben hagyták el a régi helyet, ahol éveken át szorgalommal, becsülettel töltötték be azt a szerepet, amit a természetnek mindennel hatalmasabb parancsa reájuk rótt, előbb kisebb csoportokban, majd mind nagyobb tömegekben megjelent a nő.

A nő, akit oly óvatos, bizalmatlan szemek fogadtak eleinte a munka csarnokában. Vajjon képes lesz-e betölteni a férfi helyét, vajjon munkáereje felér-e azévá, akit a sors más küzdelmi területre parancsolt? Az egyenruház kalauzó a villamosokon, a női levélhordók, ma már sok más, a legkülönbözőbb férfi munká terhei alatt görnyedő asszonytársakkal együtt, mintha mindig ott éltek volna mai munkahelyeiken. Pontosan, becsületesen, praktikusán s célszerűen végzik azt a feladatot, amit a háború mindent átalakító ereje vállalkra mért.

Új munkahelyükön — hisz csak helyet cseréltek, a munka eddig is legtöbbszörüknek osztályrésze volt, ha másutt nem, legalább a háztartásban — nincs hiány, nincs fennakadás. Mintha misem történt volna, mintha a férfiak végeznék ma is ezt a munkát, ami ma női kezek elvégezni valója: rendben van minden.

Ma már nincs bizalmatlanság, ma már nincs aggály, ha a termelő üzemekben a munkából kilépő férfi helyett nő a jelentkező. A nő meg-

mutatta, hogy a munkahelyeken teljesen egyenértékű a férfival.

A gazdasági életben, a munkában megszerezte s biztosította önmagának teljes értékében azt a pozíciót, ami eddig elsősorban munkássága megbecsüléseképp csak a férfié volt. Nincs érték-különbség ma már férfi és nő között. A háború harmadik esztendeje nivellálta az eddigi különbséget.

S mi ennek most már természetese, senki részéről, még a legkonzervatívabb részről is kétségbe nem vonható következménye? Az új idők, új áramlatok, az emberi erő nagy teljesítményeinek megbecsülése után elemi erővel tör elő a parancs: a jogtalanságok. A harctér mérhetetlen áldozatait után, a társadalom rejtett értékeinek konvulziói után nincs erő, amely szembe szállhasson a minden férfinek kijáró jogokkal.

S a nő, a nővel mi történjék? A nő joga mire várjon? Azok után, amiket a nő produkált a háború termelő munkában, ami alatt vállalni roskadoznak, a háború harmadik esztendejében, s ahogyan a lemerhetetlenül súlyos feladatokat megoldotta, nem lehet másképp, nem történhet másképp: a nő épp úgy megváltotta a férfival egyenlő elbánáshoz jogát, mint az eddig jogtalan férfi.

Rendelje meg lapunkat a harctéren levő férje, fia, testvére, rokona stb. részére. Nagy örömet szerez nekik. **Lapunkat a tábóri posta rendszeren kézbesít!**

H I R E K.

Jóságos ősz.

Az emberek leülnek az utcapadokra. Nézik az ősz, mely soha ily nyájás és andalító nem volt. Mászt nem is tesznek. Merő látványosság maga ez a méla tűzijáték, az aranyrakéták csöndes futkozása az égen, a napfény simogatója. A levegő olyan átlátszó, hogy metszett poharakba lehetne önteni és abból inni, mint valami gyógyító medicinát.

Szép ősz? Mäskor talán ezt mondtuk volna? Hajdanta mindenki széplélek volt és a szép-érzékét csiklandozta a kedves október. Most azonban, görnyedő hátunkon három háború évvel, a lucscos és nyirkos novemberkor fázásával, a szigorú telek kék fagyásaival másként köszöntjük s másként nevezzük az ideit ősz. Jónak, jóságosnak

Lakkosszárú csizmám, prémes télikabátom és még kocsyapácóm is. Borozgatni fogunk, duhajkodni, éj, haj, neked meg mi volt? Két pár harisnyád, de a párja 15 korona. Az egyik párt szappan nélkül mindig mosta, aztán szárított a anyád, — nem tudom fiam, a telen hogyan lesz ezzel a szárítással, ha egészen elbujik a napocska a hideg felhők mögött és csak snelszideren fogják főzni az ebédet.

No de egyszer koccintani fogunk és mulatni azon, hogy nekem mennyi színes ceruzám volt, egy fatolltartóm, különböző tollak: hatyonyukak, mutatósujjú, alumínium, a kék acél és mindegyik végibe vastag új tollszár, aztán radirgummi tintára és ceruzára, — neked fiam már csak a hivatalból tudtam hozni néhány kimosott tollat, meg két lefaragott, kopott tollszárat, mert a fekete ceruza és a rajzesző annyiba került, hogy egyelőre radiról sincs. De azon a papíron fiam, amit most a tékáitokba fűznek, hidd el, nem is kell radirózni. Kiszakad az magától is. Aztán meg volt egy piros tintatartóm, no szervusz, az isten élteszen, ígyünk, mindig magammal hordtam, egy

gombot kellett megnyomni rajta, a felső teteje felpattant, egy nyelvecskét megpöckölni benne és belül is kinyílt, mint a róza és közepén ott ült a kis üveg a zöld tintával, — ilyet fiam, ma már nem gyártanak. Nem is volt valami jó szerszám, hidd el, a tinta mindig átszivárgott a zsebbe, bizony még legjobbak azok a padba faragott piszkos tintatartók, amelyek mindig ott maradtak az iskolában. Lenítid is csak egy kicsi háromszöget vehettem neked, de itt van még valahol a spájzban vagy a padlón a kofferba az én régi, hetszer görbe, szép, elipszis leníamid, egyszer csak előkeresem.

De ezek fiam alapjába véve mind haszontalanságok. Az élet elsétál a legszebben bekötött könyvek mellett is és a rongyos könyvekből nőttek ki mindig az erős emberek. Csak ne sokat lirkálj az irkáidba, éppen csak, ami kell, mert két lirkát hetenkint nagyon nehezen tudnék vásárolni.

És reggel a jó forró kávécskáról, meg a zsemlyéről, fiam — ugye már nem is tudod, mi ez? Vannak dolgok, amiket ez az élet egyszerűen

kiradíroz. Nem is fontos. Egy kis rántottlevés zsír nélkül, egy kevés téla fűzfalevélből, megteszi, ez is megteszi. Csak kenyérből vihéss magaddal mindig az iskolába... én inkább 2 krajcárért kértetem tüzőraira: zsemlyére, sóskiflire, vagy pogácsára vagy tudod mit, eltettem a 2 krajcárért és amikor 10 krajcárom volt, vettem rajta, mit is vettem, no, mindegy, mit vehetnél te most magadnak 10 krajcárért?

Épp azért ne spórolj, ne rakj félre, én még ur voltam a 10 krajcárból, de most? Tudod te azt, mennyije van most egy urnak? Mennyije van a máról-holnapra egy igazi urnak? Mennyije van a te kenyeredről lekapart vajadból, a te tejeckéből, a rongyos cipődből, a rongyos ruhádból, a puha husodból, a csontodból, a velődből — édes kis fiam, mennyije van mindebből egy igazi urnak, tudod te azt?

Nem az ilyen urnak, amilyen én vagyok... Hanem egy olyan urnak! Egy ilyen uról fiam, amilyen csak én vagyok, már a harmadik órán azt fogod olvasni az olvasókönyvedben: ur ir, ur ir. Nem is ol, a fenét ir, a fejet lehajítja és ir.

érezzük. Szinte egy ember jóága lakozik benne. Hajlandók vagyunk hinni, hogy öntudatos is, tudja, hogy az inségesekre milyen tél vár és itt marad mellettünk sokáig vigasztalónak, megajándékozva őket az ég aranyával, a napfényvel és zsákokban hozza a meleget a szegény lakosokba. Hiszen máskor ilyenkor már fúj a szél, zörgette az ablakokat, táncoltatta a vihar-kakasokat, feketén és sötétben esett az eső s a tengelyi erő pocsolyában elakadtak a lovak, az emberek pedig mindenütt versenyt köhögtek egymással. Most pedig — október hó elején — hajdanfövel, tornaingben lapdázta a gyerekek a lankákat.

Ugy hull az öfünkbe ez a meleg, ez a sok napfény, ez a csönd, mint egy ajándék, mint egy nagy-nagy szeretet-adomány, melyet a borzalmak éveiben névtelenül juttatnak el a didergőkhöz, kiknek még mindig nincs szentük.

»A feladó ismeretlen.« Akárki, legyen érte áldott!

— **Halálozás.** Sulyos gyász érte gróf Szápáry László muraszombati nagybirtokos családját. Gróf Weisenwolf Miklós nagybirtokos szeptember 30-án életének 22-ik évében egy vakbél operáció következtében hirtelen elhalálozott. Az elhunytban gróf Szápáry László nagybirtokos sógorát gyászolja. A fiatal főúr váratlan halála fölött nagy a részvét.

— **Kitüntetés.** A legfelsőbb hadvezetőség Wolf Ferencz tábori csendőr alörmmester rétalálási lakosnak az ellenség előtt különösen kötelességű szolgálatai elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **Kitüntetés a halál után.** Szomorú irást hozott a posta Balazsics Márton mura-helyi lakos földmivés házába. Egyszerre érkezett két kitüntetés, a Királyi ajándéka, a nagy ezüst és a bronz érem, amelynek láttára a büszkeség örömkönyvei hullottak a jó magyar ember szeméből. A büszke örömet azonban szomorúság váltotta fel, mert a kitüntetésekhez csatolt 20-ik honvéd gyalogezredtől érkezett igazolványból kitűnt, hogy a kitüntetés azért érkezett a szülőkhöz, mert vitéz fiuk Balazsics Ferenc május 12-én elesett. A vitéz katona már nem érte meg a kitüntetés átadását, és a drágán szerzett kitüntetést most a fiukat vesztett szülők őrzik büszkeséggel.

— **Hösi halál.** Ismét két földink halála hírt hozta meg a posta. Flegár Ferencz és Osvatics István muraszombati lakos 18-as honvédek a román harctéren hősi halált haltak. Emléküket a kegyelet meg fogja őrizni.

— **Kegyelem az elítélt katonáknak.** A szombathelyi kir. ügyesség most kezdte meg annak az eljárásnak a lefolytatását, mely eljárászt ő felsége folyó év augusztus hó 12-én kelt legfelsőbb elhatározásával a hat hónapot meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre ítélt katonák részére engedélyezett kegyelem tett szükségessé. A kir. ügyesség felhívást bocsátott ki Vasvármegyei polgármesterei és összes községi előjáróságához s közli azt a legfelsőbb kegyelmi tényt, hogy ő felsége a király azoknak a hat hónapot meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre ítélt egyéneknek, akik a most folyó háborúban 1917. augusztus 12-ig: 1. legalább két évet katonai szolgálatba töltöttek; 2. legalább két hónapig harctéri szolgálatba voltak és utköztében részt vettek; 3. harctéri szolgálatuk tartamára tekintet nélkül az utköztében tanúsított vitézségükrét kitüntetésben részesültek, vagy megsebesültek, avagy háborús

fáradalmak folytán keresetképtelenné lettek, fő és mellékbüntetését, illetőleg hátralevő részét kegyelemből elengedte. Minthogy a kegyelemben részesülők száma tekintélyes, s hogy a kegyelmi ténytől minden egyes elítélt, illetve hozzátartozója tudomást szerezzen, felkeri az ügyesség a hatóságokat, hogy a kegyelmi tényt szokásos módon a lakosság tudomására hozzák azzal, hogy katonai szolgálataikra vonatkozó azokkal az okmányokkal, amelyek-kel a fentebbi kellek valamelyikét igazolni tudjuk jelentkezzenek a lakóhelyük szerint illetékes kir. járásbírósnál. Ez igazolás után többé semmi utánjárásra szükségük nem lesz, mert a többi a kir. járásbírósnál fogja a kir. ügyességéig elintézni. Ez a kegyelem egy része annak a királyi ígéretnek, melyet még a boldog emlékeztető Ferencz József király hamarosan a háború kitörése után bűnbései katonáinknak kilátásba helyezett. A kegyelemzés örömet vált ki az ebben részesített katonából, ki büntetés elengedésében önfeláldozó harctéri szolgálatainak elismerését és jutalmazását látja. Igaz örömet vált ki Magyarországon minden egyes polgárból, mert a kegyelemzésben ifjú uralkodónk nemes szívét és emberszeretét látja.

— **A névtelen levélírók bűnhődése.** A háború által felvetett legjalasabb bűnök közé tartozik a névtelen levélírás. Tiszteletes társadalom kiveti magából a gyáva névtelen levélíró, a bíróság pedig amikor arra alkalom nyílik kérelhetlenül sújt le az ilyen gyáva orvtamodóra. Titán Iván muraalmosi tanító a muraszombati járási tanítói kar kiválóan értékes tagja mint katona, úgy a harctéren, mint a front mögött is vitézül állta meg helyét. Ennek dacára egyre érkeztek föléje egy a hadügyminisztériumba, mint a katonai parancsnoksághoz a névtelen feljelentések, melyek azzal vádolták meg, hogy katonai bakkancsot és lábszárvédét lopott és ajándékozott testvérének és, hogy Titán katona szabadtással is foglalkozik és több falujából a katonaságtól hazaszabadított. A katonai hatóság Titán elü a legszigorubb vizsgálatot indította meg, melynek során teljes ártatlansága kiderült. Titán Iván ezután a bírósághoz fordult elégtételért és mivel gyanúja Kocsár Miklós, ifjú Kocsár Miklós és Kocsár Vilma muraalmosi lakosokra irányult, feljelentést tett ellenük a muraszombati kir. járásbírósnál hatóság előtti rágal-mazásért. Az ügyben pénteken tartotta meg Schweitzer Jenő kir. járásbíró a tárgyalást, amely alkalommal vádoltak tagadták, hogy a névtelen levelet ők írták, azonban a névtelen levelet a budapesti törvényszék írásszakértője a vádoltak más írsaival összehasonlítva, megállapította, hogy laikus által is felismerhető, hogy a névtelen levél vádoltak kezzeitől származik. Olajos Sándor ügyvézi megbízott és dr. Sömen Lajos ügyvéd, mint Titán Iván képviselője, reá mutatott arra, hogy milyen aljas bűncselekmény vádoltak tette és, hogy ott ahol a társadalom nem elég erős, hogy a névtelen levélírók magából kiközösítse, a bíróságnak kell példát statuáló módon megbélyegezni a gyáva névtelen levélíró, ki a legbeestelenebb módon tör mások becsületére. Vádlottak védője dr. Vályi Sándor a szakértő egyedülálló véleményét vádoltak elítéléséhez elegendőnek nem találván, vád-lottak felmentését kérte. A járásbírósnál Kocsár Miklós vádlottat a vád alól fel is mentette, azonban ifjú Kocsár Miklóst két hónapi fogházra és 500 kor. pénzbüntetésre, Kocsár Vilmt pedig 10 napi elzárásra és 200 kor. pénzbüntetésre ítélte. Közelezei kelt ezenfelül 346 kor. költség megfizetésére és elrendelte, hogy az ítélet a Muraszombat és Vidékének közhírré legyen téve. Vádlottak az ítélet ellen felelbezzést jelentettek be.

— **A Norddeutscher Lloyd új igazgatója.** Amint értesülünk, Stimming Károly Joachim titkos főkörmánytanácsos a német pénzügyminiszteriumban, belépett a Norddeutscher Lloydhoz mint új igazgató és e minőségben a Lloyd kajütés fedélközi osztályának vezetését veszi át. Stimming igazgató a Lloydnak nem idegen. Már 1903-ban volt mint tengerészeti intendáns-asszessor több hónapra a Norddeutscher Lloydhoz delegálva, hogy a nagy brémai hajó társaság üzembe be-

tekintést nyerjen. Az időközben elhalt Bremermann igazgató vezetés alatt ismerté meg akkor úgy az élelmezési hivatal, mint a forgalmi és teher-szállítói osztály üzemét.

— **Vérhas.** Az utóbbi időben a vármegyében nagyszámú vérhas megbetegedések fordultak elő. A hatóság hirdetményben figyelmezteti a közönséget a védekezésre. Fő a tisztaság. Gyümölcsöt csak mosva vagy hámozva együnk. A gyanus betegek azonnal bejelentendők. A vérhas ismertető jelei: gyakori, sokszor hányással, erős has-göröcsökkel, végbél erőltetésekkel járó véres, nyálkás széklet.

— **Bebizonyított tény,** hogy az egész világon a legtöbb embernek van sorsjegye — mert ma-jd-nem mindenki szeretne nyerni és gazdag lenni — ám-bár sokan titkolják. Ne sajnáljék senki a csekély befektetést, mert igazán kis kockázattal óriási esélye van egy nagy nyerményhez. Rendeljen sürgősen egy osztálysorsjegyet Lányi és Társa bank és váltóüzleténél Budapest, IV., Kigyó-tér 3. (Klotild palota), mindjárt több lesz a reménye, sőt kedve is a mostani nehéz élethez! Hivatalos árak: nyolcad 1 kor. 50 f, negyed 3 K, fél 6 K, egész 12 Korona. Huzás november 10-én.

— **Póózis a lövészárokban.** Marits Ferencz örvető, ki fiatalos hével aprítja az ellenséget, szabad idejébe verset ír, s verseiből küldött nekünk matatóba, melyet itt közlünk:

Kitudná megszugi . . .

Kitudná megszugi ?

Van-e szerelmük,

Husz éves fiuknak

A poklok tüzeben.

Hol volt hol nem volt

Nincsen szerelem,

Mese a szerelem

Husz éves fiuknál.

Husz éves fiuknál

Szerelm drága kincs,

Szívük melyen hordják

A poklok tüzeben.

Szegény husz évesek

Poklok tüzeben,

Széktrától találv

Meghalt a szerelmük.

Véres földjük mellén

Csendesen pihennek,

Husz éves fiuknak

Fiatall szerelmük.

— A „Tüzpróba” sikere a mozivászonon.

Drasche Lázár Alfrédnek, a kitünő regényírónak nagy sikert ért regényét „Tüzpróbat” tudvalevőleg a „Lux” filmgyár és kereskedelmi r. t. budapesti filmgyár, a nyár folyamán vászonra rendezte. Mint most értesülünk a film teljesen elkészült, s Budapesten e héten általános érdeklődést mellett tartották meg a film hatásos bemutatóját. A regény szépségei teljesen érvényre jutottak, s a gyönyörű film osztatlanul nagy tetszést aratott. Ugy a felvételek szépsége, mint a rendezés bravurja, megnyerte a közönség tetszését. De kiválteppen dicsejt jár ki a felvevő mozigyárnak azért, hogy azt az előkelő társadalmi miljö, melyet Drasche Lázár Alfréd a regényében oly élethűen és élet-léllyel rajzol meg, a legapróbb részletekig hűen tükrözötte vissza a mozivászonra. A főszereplők dr. Torday Ottó, Mattyasowszky Ilona, Bojda Juci, az újonnan feldevezett mozicsillag és Péchy Erzi, kiünően oldották meg feladataikat. Ugyanakkor mutatta be a „Lux” filmgyár »Jobbra én — balra te című nagyszabású három felvonásos vígjátékát óriási sikerrel. A főszerepet Werbezirk Gizella, a világhírű bécsi komika játssza. A vígjátékot Horst, a »Kék egér« nagynevű szerzője írta.

— **Éltűnt az uton.** Lukács Iván — Vani — muraszombati származású, 40 év körüli munkás ember, Somogy megyében, Raka pusztán gazdasági munkát végzett, melynek elvégeztével haza utazott és e közben eltűnt és nyoma veszett. Aggódo családjá ez uton kéri azokat, akik róla valami hírt tudnak, közzéjük szerkesztésünknél.

A szerkesztésért felelős: Dr. Vályi Sándor.

Tyuk, pulyka és lud

toll

fosztott és fosztatlan állapotban, osztályozva különböző és jutányos áron kapható

Pollák Zsigmondnál

VASHIDEGKUT, Vas megye.

**Hornyolt cserép
lapos cserép
faltégla**

kapható

BILLISICS J. UTÓDA

KOVÁCS FERENCZ

gőztéglagyárában

Zalaegerszeg-Ola.

Interurban telefon . . . 41. szám.

Távíratcim: Kovács gőztéglagyár.

Szállítás bármely állomásra.

Könyvujdonságok a megjelenés után

azonnal kaphatók, ugyszintén Olcsó Jókai — Modern Könyvtár — Magyar Könyvtár füzetek raktáron nagy választékban. — **Balkányi E. Muraszombat.**

— Uj könyv. Szentmártoni Darnay Kálmán: Gísimár a magyar könyvpiac legérdekesebb regénye! A Gísimár az első magyar nyelven írt óskori regény, mely oktatja és kedvesen szórakoztatja olvasóját. Ára fizve 3 korona, díszes vászonkötésben 4 korona. Kapható Balkányi Ernő könyvkereskedésében Muraszombat.

A t. Vendéglős uraknak

figyelmükbe ajánlom, hogy a legjobb minőségű s legszebb

papír-szalvétát

legolcsóbb árban szállítom.

Balkányi Ernő Muraszombat.

== VASVÁRMEGYE ==

== LEIRÁSA ==

népszerű füzetecske iskolai és magán célra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. ára 20 fillér. Kapható BALKÁNYI ERNŐ könyv- és papirkereskedésében, Muraszombatban.

Pergamentpapír

befőtt bekötéséhez, elsőrendű minőség. Kapható: BALKÁNYI ERNŐ könyv- és papirkereskedésében MURASZOMBAT.

HIRDETMEY.

Lendvaszentjózsef (előbb Gumilica) község tulajdonát képező **korcsmaházat a melléképületekkel együtt**

1917. évi október hó 14 én délután 2 órakor nyilvános árverésen eladjuk. Feltételek a bántornyai körjegyzőnél megtekinthetők.

Lendvaszentjózsef, 1917. évi október 1.

Dominkó István,
bíró.

Mráz Kálmán,
körjegyző.

35 dekás
tábori dobozok

kaphatók

Balkányi Ernőnél

Muraszombat.

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF babsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt”-hoz.

I OBRAI JÁNOS nagy vendéglője

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butoraszatlos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁC deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

HIRSCHL ANNA fűszer kereskedése és kész férfi ruharaktára a vasút állomás mellett

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves Muraszombat.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecsavágó gépek árusítása

NÁDAI JÓZSEF

bornagykereskedése, Gróf Szapáry utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

FLISZÁR JÓZSEF vendéglős.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

KOFJÁCS FERENCZ épület- és műlakatos kerékpár javító.

NEMECZ JANOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár és mindennemű gazdasági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJÓ épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JOZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

SIFTAR ISTVÁN vendéglős Palmafa.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip-u. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SAVEL JÁNOS vendéglős Kiszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMEt JOZSEF vendéglős Feisölendva.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.